

Езикова гимназия „Иван Вазов“

4003 Пловдив, бул. „България“ 121
0884 991 000; 032 951 218
e-mail: school@egiv-plovdiv.bg

X BE

Вихра Ерамян

с решение на ПС №10/08.09.2026г.

Signed by: VIHRA IVANOVA ERAMYAN

УТВЪРЖДАВАМ:

ВИХРА ЕРАМЯН

*Директор на Езикова гимназия
„Иван Вазов“ – град Пловдив*

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА
ПРОБЛЕМНОТО ПОВЕДЕНИЕ**

В ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „ИВАН ВАЗОВ“

ГРАД ПЛОВДИВ

за учебната: 2026/2027 година

2027/2028 година

Настоящата училищна програма е разработена в съответствие с „Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на

предучилищното и училищното образование“, утвърден със Заповед № РД09-5906/28.12.2017 г. на министъра на образованието и науката, Алгоритъма за неговото прилагане и приложенията към него. Документът е съобразен с действащата стратегическа рамка на Националната програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца (2023–2026 г.), като при последващо приемане на актуализираната национална програма за периода 2027-2030 г., училищният план ще бъде своевременно допълнен.

Програмата предполага прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и изпълнява от всички участници в образователния процес. Същата следва да подкрепи реалния напредък в справянето с насилието и тормоза между връстници. Програмата е част от Училищната политика за противодействие на тормоза и насилието в ЕГ “Иван Вазов”-Пловдив и придружаващия я план. Тя разписва конкретни роли, отговорности и дейности за превенция на ситуации на насилие и тормоз в училищна среда.

I. Основно съдържание на проблема и принципи на програмата

Насилието е част от реалността, в която живеем и обект на насилие може да бъде всеки. Слабите и различните са по-уязвими и имат нужда от закрила и подкрепа. Добрата практика показва, че най-ефективната превантивна работа във връзка с насилието над и от деца е организиране и насочване на усилията на всички участници в образователния процес - родители, учители, самите ученици в превантивни дейности и активности. Повишаването на капацитета на цялата училищна общност по отношение на работа по предотвратяване на тормоза и насилието, повишаването на нивото на информираност, създаването на среда, в която да се говори за проблема, ангажиране на всички страни в образователния процес и създаването на активности с превантивен характер, привличане на родителите като активни участници, повишаване на компетентността на учителите и обучението им в прилагане на инструменти за оценка на риска от насилие ще подпомогне определянето на рисковите групи и ще очертае добри практики в превенция на насилието

Форми на насилие и тормоз съгласно Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в училищното и предучилищното образование са:

Насилие - Всеки единичен или повтарящ се акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, обида или експлоатация, който се извършва в или извън училището и води до реална или вероятна вреда за здравето, живота, развитието или достойнството на ученика.

Тормоз - Специфична форма на агресия и насилие, която се характеризира с три задължителни признака: целенасочено желание да се нарани другия, неравенство в силите и повторемост във времето.

Кибертормоз - Използване на дигитални технологии и информационни мрежи (социални медии, приложения за съобщения, гейминг платформи) с цел умишлено и системно засягане, злепоставяне, заплашване или унижаване на ученик.

Разграничение според интензитета:

Еднократна проява на агресия - Инцидентна конфликтна ситуация, сблъсък или агресивен акт между ученици, при който липсва елементът на системност и планирано повторение.

Системен тормоз - Повтарящо се поведение на психологическо или физическо насилие, извършвано от един ученик или група спрямо друг ученик три или повече пъти в рамките на текущата учебна година.

Основни форми на проява в училищната общност:

1. Физическо насилие: Блъскане, удряне, повреждане на лично имущество.
2. Психическо насилие: Обиди, социално изключване, разпространение на слухове, заплахи.
3. Сексуално насилие: Нежелани докосвания, сексуални намеци или коментари.
4. Онлайн насилие (кибертормоз): Споделяне на чужди снимки без съгласие, обидни чатове, създаване на злепоставящи профили.

1. Основни принципи на програмата

1. Зачитане и уважение на личността на ученика и учителя;
2. Осигуряване на условия за пълноценно общуване, социална адаптация и интеграция, грижа и отговорност за собствения живот и личностно израстване;
3. Формиране на чувствителност към различията и нагласи за толерантно отношение и приемане на различията;
4. Запознаване с модели на конструктивно поведение при конфликт; формиране на умения за противопоставяне в конфликтна ситуация при общуване, умения за асертивно общуване.

II. Цели и задачи на програмата:

1. Цел

1. Предотвратяване и намаляване проявите на агресия и проблемно поведение в училище и обогатяване на вътре училищната политика за справяне с проблема с насилието и тормоза.
2. Осигуряване на сигурна, подкрепяща и ненасилствена образователна среда.

2. Задачи

1. Приемане и осъзнаване на сериозността на проблема с насилието и проблемното поведение в училище.
2. Създаване на позитивна култура и добър психологически климат в училището.
3. Формиране на социални умения и нагласи у учениците, които не допускат насилие във взаимоотношенията.
4. Включване на всички участници в процеса на превенция, чрез повишаване на осведомеността и капацитета на всички членове на училищната общност по отношение на формите на тормоз, идентифицирането на насилието и проблемното поведение и възприемането на агресивното поведение, тормоза и насилието като неприемливи в училищната среда.

5. Планиране и реализиране на система от превантивни мерки и дейности на ниво училище и паралелка за разпознаване и предотвратяване на агресивното поведение и тормоза.
6. Сътрудничество с родителите и външни за училището институции – местна власт, специализирани служби и организации, имащи компетенции по проблемите на тормоза и насилието.
7. Създаване на мрежа от посредници - обучени ученици - медиатори от Ученическия парламент за участие в процеса на превенция чрез намеса в междуличностни конфликти, взаимна подкрепа и противодействие на насилието и проблемното поведение.
8. Сътрудничество с родителите и външни за училището институции – местна власт, специализирани служби и организации, имащи отношение към проблемите на тормоза и насилието.
9. Оценка и проследяване на ефективността на дейностите и мерките за превенция.

III. Дейности

Дейностите, свързани с прилагането на училищната политика за превенция и интервенция на насилието и проблемното поведение, се реализират от целия педагогически и непедагогически персонал, родители, ученици, т.е. от цялата общност на Езикова гимназия „Иван Вазов“ – град Пловдив. Координирането на дейностите се осъществява от педагогически специалист определен със заповед на директора. Основните дейности за предотвратяване на насилието и тормоза са: превенция и интервенция.

Превенцията на насилието и проблемното поведение включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху дейности на равнище паралелка чрез създаване на правила на отношения в нея, морално възстановяване на щета, тематични дискусии, регулярно провеждани в часа на класа или по друго време.

Интервенцията при прояви на тормоз и насилие се осъществява съгласно утвърдената в ЕГ „Иван Вазов“ отделна Процедура за реакция при инциденти, разпределена по трите нива на съответствие, съгласно Механизма на МОН. Тя урежда разпределението на отговорните лица, задължителното протоколиране на случаите, незабавното уведомяване на родителите и компетентните външни институции (ДСП, МВР/ДПС), механизмите за възстановяване на щетите и последващата дългосрочна подкрепа за засегнатите ученици.

IV. План с дейности за реализирана на Училищната програмата за учебната 2026/2027 г. и учебната 2027/2028 г.

Конкретните превантивни дейности, сроковете и отговорниците за реализирането им в Езикова гимназия „Иван Вазов“ – град Пловдив, се определят в Плана за работа и са неразделна част от настоящата програма.

Основните превантивни дейности са следните:

1. Дейности на ниво училище

№	Дейности	Срок	Отговорник
1.	Създаване на координационен съвет;	септември	директор
2.	Оценка и анализиране на ситуацията в началото на всяка учебна година на базата на случаите от предходната учебна година.	октомври	психолог/пед.съветник, класни ръководители, зам.-директор УД
3.	Актуализиране на системата от правила и инструктажа за справяне с тормоза и проблемното поведение.	септември	психолог/пед.съветник, класни ръководители, зам.-директор УД, зам.-директор АСД
4.	Анкетирание на класовете , обобщаване на резултатите от анкетиранията, представяне на резултатите пред ПС и набелязване на мерки съобразно направените изводи.	октомври	психолог/пед. съветник, зам.-директор УД
5.	Запознаване на цялата училищна общност с определението, проявлението и последиците от насилието и проблемното поведение и със системата за съобщаване на случаи на тормоз - устно или писмено до педагогически специалист, училищния психолог или класния ръководител. Сигналите се приемат и се регистрират в Дневника за случаи до 24 часа.Директорът се уведомява незабавно.Родителите и компетентните институции (Отдел „Закрила на детето“, ДПС) се информират веднага при риск. Конфиденциалността е в рамките на закона и не отменя задължението за незабавно сигнализиране при дете в риск или случай на насилие	постоянен	психолог/пед. съветник, зам.-директор УД, класни ръководители
6.	Участие в международни традиционни инициативи - Ден на розовата фланелка, Международен ден на детето и др.	последната сряда на м. февруари	Пед. съветник, класни ръководители, Ученически парламент
7.	Провеждане часове на класа за обсъждане проблемите на насилието и проблемното поведение.	постоянен	Пед. съветник, класни ръководители,

8.	Училищни конкурси и събития насочени към дейности за превенция на насилието и проблемното поведение.	постоянен	пед. съветник, класни ръководители, Ученически парламент
9.	Създаване на споделена папка в Google Workspace с презентации и други информационни материали свързани с превенцията на проблемно поведение и насилие достъпни за всички учители.	септември	пед.съветник/психолог,
10.	Провеждане на ежегоден инструктаж за педагогическия и непедагогическия персонал за разпознаване на видовете насилие, действия при инцидент, деескалация, кибертормоз, права на ученика и насочване към външни услуги.	септември	директор, зам.-директори УД, психолог
11.	Активности от екипи от ученици от Ученическия парламент по класове за превенция на насилието и проблемното поведение на принципа на "Връстници обучават връстници", участието им в ежегодната оценка на училищния климат и актуализирането на правилата и оценката на ефективността чрез анонимна обратна връзка.	постоянен	пед. съветник, класни ръководители, Ученически парламент
12.	Популяризиране на Националната телефонна линия за деца 116 111 сред учениците.	септември	пед. съветник/психолог
13.	Осигуряване на охрана, пропускателен режим и видеонаблюдение в сградата на училището и в общежитието.	постоянен	директор
14.	Изготвяне на график за дежурство на учителите.	септември	зам.-директор Уд
15.	Гарантиране на конфиденциалността на информацията.	постоянен	пед. съветник/психолог, учители
16..	Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти.	постоянен	пед. съветник/психолог, учители
2. Дейности на ниво клас			
№	Дейности	Срок	Отговорник

1.	Създаване на споделена папка в Google Workspace с информация за учениците от училищните документи – ПДУ, правила на поведение в класната стая и др.	септември	пед.съветник/ психолог, учители
2.	Групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и др. по време на ЧК и при заместване на отсъстващ учител	постоянен	пед. съветник/ психолог, класни ръководители
3.	Запознаване на учениците с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза и със системата за съобщаване на случаи на проблемно поведение и насилие, и гарантирането на конфиденциалността;	постоянен	пед. съветник/ психолог, класни ръководители
4.	Провеждане на уъркшопи за развитие на умения за конструктивно общуване в ЧК използвайки подхода за работа с връстници „Ученици обучават ученици”	постоянен	пед. съветник/ психолог, класни ръководители, Ученически парламент
5.	Посредническа дейност на обучените ученици-медиатори при случаи от първа степен на тежест, които не влизат в категорията на системен тормоз и насилие. Дейността се провежда под надзора на педагогически специалист.	при необходимос т	пед.съветник/психо лог
6.	Организиране на срещи с представители на ОДП – ДПС и външни лектори по проблемите за насилие, трафик на хора и кибертормоз;	постоянен	пед. съветник/ психолог, класни ръководители
	Провеждане на системни превантивни дейности и уъркшопи през годината на теми: безопасно онлайн поведение, защита на личната идентичност и данни, разпознаване на онлайн насилие/кибертормоз, превенция на сексуално изнудване и развиване на критично мислене, съчетано с информационни модули за родителите	постоянен	пед. съветник/ психолог, класни ръководители
7.	Анкетиране на паралелки при възникнал проблем;	при необходимос т	пед. съветник/ психолог

8.	Участие на ученици от паралелките и от УП в училищни, местни и национални инициативи, свързани с проблемите на тормоза и насилието в училище;	постоянен	пед. съветник/ психолог, класни ръководители
3. Дейности с родители			
№	Дейности	Срок	Отговорник
1.	Включване на родителите в заседания на Координационния съвет за противодействие на училищния тормоз и за работа с деца в риск	постоянен	Класни ръководители, учители, психолог
2.	Консултиране на родители	при необходимост	Класни ръководители, психолог
3.	Провеждане на тематични родителски срещи, насочени към разпознаване на формите и индикаторите на насилие, последиците за децата, ранните сигнали за риск и запознаване с подходящите модели за реакция и търсене на подкрепа в училището и общността	първи и втори учебен срок	директор, зам.-директори, психолог УД,
4.	Запознаване на родителите с Координационния механизъм за взаимодействие при работа по случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие на първата родителска среща в училище	постоянен	Класни ръководители, учители, психолог
5.	Покана към родители, които да се включат, като представят своите професии, хобита, интереси, така че да направят видима връзката между образованието и приложението му в живота.	постоянен	класни ръководители, психолог, пед. съветник
6.	Идентифициране на родители, които могат да бъдат посредници за осъществяване на връзката между училището и други организации и институции.	постоянен	класни ръководители,

V. Очаквани резултати

1. Популяризиране сред учениците и децата на достоверна информация по темите за насилието и преодоляването му;

2. Повишаване на асертивността, самооценката, стимулиране процеса на развитие и личностното израстване;
3. Подобряване на взаимоотношенията между ученици и между учители и ученици;
4. Формиране на критично мнение към различните типове тормоз и проблемно поведение.

VI. Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на Училищната програма за превенция на насилието и преодоляването на проблемното поведение в ЕГ "Иван Вазов"- Пловдив се осъществява чрез мониторинг на изпълнението на Плана за действие към нея. За проследяване на напредъка и постигането на измерими резултати се определят следните показатели:

Регистрирани случаи - Брой констатирани прояви, структурирани по вид, ниво на тежест и повтораемост.

Обхват на превенцията - Брой проведени превантивни дейности, обучения и общ брой обхванати ученици и родители.

Училищен климат - Резултати от анонимна анкета сред учениците за измерване на субективното чувство за сигурност в училище.

Интервенция и проследяване - Брой подадени сигнали, брой успешно проследени случаи и реализирани партньорски действия с външни институции (ДПС, Отдел „Закрила на детето“).

Всички данни от мониторинга се отчитат в административния доклад единствено в обобщен вид и при пълно отсъствие на идентифицираща учениците информация.